

Másnap, tanulmányutunk utolsó napján, Vácra utaztunk, az ottani állami csemetekert megtekintése végett. Itt nagy megtiszteltetés ért bennünket, a mennyiben ez alkalomból Horváth Sándor miniszteri tanácsos ur is kijött Vácra, a földmivvelésügyi ministerium több tisztviselőjével. A váczi állami csemetekert 40 k. h. homoktalajon van létesítve, a melynek termőképességét zöldtrágyázással, és pedig igen czélszerűen Lupinussal fokozzák. Akác, tölgy, vir. kőrös s a többi, kopár fásításra alkalmas fanemek nagy mennyiségben tenyésztetnek itt, a mellett nagy súlyt helyeznek különféle gyümölcsfák nevelésére. Nagy táblákban neveltetnek a különféle vadonczok, alanyok, más táblákban a különböző koru oltványok vannak iskolázva. A kert főutait mindenütt gyümölcsfák és különféle gyümölcs-termő bokrok szegélyezik. A csemetekert beható meg szemlélése után terített asztal várt bennünket, s a pompás uzsonnával együtt két heti tanulmányutunk is, melyen annyi tapasztalattal lettünk gazdagabbak, véget ért. Hálátlanság lenne részünkről, ha igaz köszönetünket ki nem fejeznénk mindazoknak, a kik, nem kimélve sem időt, sem fáradságot, egész igyekezetükkel azon voltak, hogy utainkat minél tanulságosabbá tegyék, s a kiknek páratlan magyar vendégszeretetét két héten át élvezni alkalmunk volt.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

TITKÁRI JELENTÉS.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1903. évi közgyűlésén előadta: *Bund Károly*.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1902. évi szeptember hó 9.-én és 10.-én tartott legutóbbi közgyűlésünk óta több mint egy év telt el, a mely idő alatt egyesületünknek több irányban nyílt alkalma, hivatásának és céljának megfelelő tevékenységet kifejteni, bár az általános politikai helyzet kedvezőtlen visszahatása bizonyos tekintetben egyesületünk tevékenységére is bénítólag hatott.

Éppen a legutóbbi közgyűlésen *Téglás* Károly tagtársunk jeles előadásából kifolyólag a legeltetés kérdésének közgazdaságilag helyes országos rendezésére vonatkozólag hozott határozat az, amelynek érvényesítésére további lépések időszerűnek az említett okból mindeddig nem látszottak. A midőn a kormányt az Ausztriával való kiegyezés és a kötendő kereskedelmi szerződések kérdése ugyszólván teljesen lekötötték, később pedig más téren oly politikai bonyodalmak álltak elő, amelyek úgy a kormánynak, mint az országnak figyelmét elterelték a gazdasági kérdésektől, sőt ismételt kormányváltáshoz vezettek, aligha remélhette igazgató-választmányunk, hogy e tisztán gazdasági kérdéssel a kormány elé lépve — bármennyire fontos is legyen az — javaslatával az adott viszonyok között eredményt érjen el, vagy legalább is a kormány figyelmét az ügy fontosságához mért arányban e kérdésre terelje s azt napirenden tartsa.

Meg kellett tehát elégedni azzal, hogy addig is, a míg ez ügynek napirendre tűzésére s ezzel a múlt évi közgyűlés határozatának végrehajtására az alkalmas időpont elérkezettnek látszik, a szükséges előkészítő lépések megtétesenek s nevezetesen a kérelmezendő legelőtörvény alapelvei megvitatás tárgyává tétessenek. Igazgató-választmányunk e czélból *Horváth* Sándor egyesületi alelnök elnöklete alatt bizottságot küldött ki, s azt egyszersmind felhatalmazta, hogy magát a szükséghez képest más, nevezetesen gazdasági szakemberekkel is kiegészíthesse. A bizottság előadójaul *Téglás* Károly tagtársunkat kérte fel, a ki tudomásom szerint előadói javaslatával már el is készült, úgy, hogy a bizottság további működésének és nyugodtabb politikai viszonyok beálltával a múlt évi közgyűlési határozat végrehajtásának nincsen akadályja.

Ugyanezen okokra vezethető vissza, hogy igazgató-választmányunk egy másik fontos közgazdasági kérdéssel, *Szentimrey* Dániel tagtársunknak a tagosításra vonatkozólag benyújtott indítványával mindeddig érdemlegesen nem foglalkozott. Ennek az ügynek, valamint az előbb említett kérdésnek részletes tárgyalása tehát még a jövő feladatai közé tartozik.

Ellenben a múlt évi közgyűlés határozata értelmében az igazgató-választmány behatóan foglalkozott *Kiss* Ernő tagtársunk azon indítványával, hogy egyesületünk eszközölje ki, hogy a volt műszaki

díjnokok ily minőségben eltöltött szolgálati ideje az illetők nyugdíjazásánál beszámíttassék. Igazgató-választmányunk készséggel is vállalkozott volna arra, hogy ebben a kérdésben, a mely állami szolgálatban álló tagtársainknak mintegy felét közelről érdeкли, közbelépjen. A t. közgyűlés előtt ismeretes, hogy egyesületünk annak idején ismételten megkereste a kormányt a műszaki díjnoki intézmény megszüntetésére, a melyet nemcsak az érdekeltekre, hanem szakunkra nézve is károsnak tartott. Egyesületünk ez irányban tett lépéseinek végre meg is volt az eredménye, a mikor *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter ur 1898-ban ezt az intézményt végképen megszüntette. Misem természetesebb tehát, mint-hogy igazgató-választmányunk örömmel ragadta volna meg az alkalmat és a kezdeményezést, hogy ezen, egyesületünk sürgetésére megszüntetett intézménynek a jövőre kiható hátrányos következményeit is ellensúlyozza, ha ezt időszerűnek, vagyis már ez idő szerint sikerrel kecsegtetőnek találta volna. Sajnos azonban, hogy az ügy lelkiismeretes tanulmányozása után arra a meggyőződésre kellett jönnie igazgató-választmányunknak, hogy ebben a kérdésben a kormány döntését nem provokálhatja, főleg azért, mert egy három évtized óta érvényben lévő,³ következetesen betartott, tehát ugyszólván törvény erejével bíró minisztertanácsi határozat szerint maga a kormány is csak konkrét esetből kifolyólag foglalkozhatik azzal a kérdéssel, vajjon valamely kétes természetű szolgálati idő a nyugdíjazásnál beszámítandó-e, vagy sem. Felterjesztésünk ily konkrét eset hiányában minden bizonynyal meddő lett volna s így igazgató-választmányunk, bármennyire is jogosultnak tartja volt műszaki díjnok kartársaink óhaját, a jelen időpontot nem találta alkalmasnak arra, hogy felterjesztéssel forduljon a kormányhoz. Szükségesnek tartotta azonban határozatilag kimondani, hogy a volt műszaki díjnokok ügyét állandóan figyelemmel kíséri s a mennyiben a jövőben felmerülő konkrét nyugdíjazási esetből kifolyólag egyesületünk közbelépésétől sikert várhat, a volt műszaki díjnokok ily minőségben eltöltött szolgálati idejének beszámítása iránt a kellő lépéseket megteszi.

Az érdekeltek némi megnyugtatóására egyébiránt jelzem, hogy az idő multával a műszaki díjnoki intézménynek a nyugellátás tekintetében nyilvánuló leghátrányosabb következményei hova-

tovább elmaradnak. Így nevezetesen az az eset, hogy a volt műszaki díjnok özvegye nyugdíjban nem részesül, a jövőben már elő nem fordulhat, miután az intézmény megszüntetése óta több mint öt év telt el. Négy év múltán a volt műszaki díjnokok egyikének szolgálatképtelensége esetén sem bir befolyással az ily minőségben töltött szolgálati idő arra, vajjon nyugellátásban részesíthető-e, vagy sem, hanem csupán a nyugdíj összegét befolyásolja. Igaz, hogy ez éppen a fiatalabb években beálló szolgálatképtelenség esetén szintén igen lényeges körülmény, de mégis javulás azzal az állapottal szemben, a melynél maga az állandó nyugellátás egyáltalában kérdéses. Reméljük azonban, hogy a jövő erre vonatkozólag is meghozza a kedvező fordulatot, a melynek előmozdítására az alkalmas időpont beálltával közreműködni egyesületünk, mint a múltban, úgy a jövőben sem fog késni.

Méltóztassék ezek alapján jóváhagyólag tudomásul venni, hogy igazgató-választmányunk a fenforgó összes körülmények beható megfontolása után a jelen időpontot nem találta alkalmasnak arra, hogy a volt műszaki díjnokok ily minőségben eltöltött szolgálati idejének beszámítása iránt már most forduljon felterjesztéssel a kormányhoz, hanem ez iránti elhatározását a jövőre tartja fenn.

Ezekben beszámolván a múlt közgyűléstől átvett ügyekről, áttérhetek az azóta felmerült újabb ügyekre vonatkozó egyesületi tevékenység ismertetésére.

Ezek közül, mint a hazai erdőgazdaságot legáltalánosabban érdeklő ügyet az egyesületnek az Ausztriával kötendő kiegyezés gazdasági vonatkozásaira és az új autonom vámtarifára vonatkozó állásfoglalását, valamint *Feilitzsch* Artur báró választmányi tagnak az oláhországi fabehozatalról szóló indítványát kell felemlítenem.

Időszerű sorrendben ez utóbbi foglalkoztatta első sorban egyesületünket. *Feilitzsch* báró indítványában felhívta egyesületünk figyelmét az Oláhország felől mindinkább nagyobb arányokban beözönlő gömbölyü fenyőárura, a mely bár jelentékeny részben mint fűrészáru ismét elhagyja az országot, részben mégis belföldi piacainkon is keres elhelyezést, és különben is mint rendkívül alacsony tőárak mellett vásárolt fa hazai fatermésünknek külföldön is versenyt támaszt. Reámutatott továbbá *Feilitzsch* báró azon lényegesen eltérő eljárásra, a melyben a hozzánk bejövő román fa s a

tőlünk Romániába vagy csak azon átszállítandó fa a megvámolás tekintetében részesül. Mig hozzánk a román fa teljesen vámmentesen jó be, addig Románia az oda szállított gömbölyü fa után m³-kint 4, a fűrészáru m³-je után pedig 5 lei vámot szed, az átszállításnál pedig tetemes biztosítékok letételét kívánja.

Egyesületünk igazgatóválasztmánya a felvetett kérdést bővebb megfontolás tárgyává tette és a kormányt feliratilag kérte, hogy az autonóm vámtarifa megalkotásánál és a Romániával kötendő új kereskedelmi szerződésnél oda törekedjék, hogy a Romániából jövő fa versenye legalább a hazai piacainkon a lehetőségig elháríttassék.

Fakülforgalmunk érdekeivel azonban alkalma volt egyesületünknek általánosabb alapon is foglalkozni, amidőn a f. év tavaszán a kormány az osztrák örökös tartományokkal kötendő új vám- és kereskedelmi szövetségről, valamint az új autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslatokat véleményezés végett megküldötte. Igazgató-választmányunk a vélemény szerkesztésére hat tagu bizottságot kért fel, a melynek elnökletét *Bánffy* báró ő excellentiája, egyesületünk elnöke vállalta magára, tagjai pedig *Bedő* Albert I. alelnök, *Feilitzsch* Arthur báró, *Neuschloss* Marczel és *Vuk* Gyula fakereskedők és az egyesületi titkár mint előadó voltak.

E bizottság javaslatai alapján kimerítő felterjesztéssel fordult egyesületünk a kormányhoz, a melyben a hazai erdőgazdaság és fakereskedelem jogos kívánságait kifejtette. Amíg iparunk és általában gazdasági életünk fejlettségének mai fokán áll, erdeink fatermésének jelentékeny része kivitelre szorul, a kivitel lehetőségének biztosítása tehát fatermelésünknek és fakereskedelmünknek igen fontos érdeke, a melynek azon határozottan védvamos irányzat ellenében is érvényt kell szerezni, a mely a külföld eddig nyilvánosságra jött autonóm vámtarifáiban megnyilvánult. Kiváló érdekünk a fakivitel különösen addig, amig az osztrák örökös tartományokkal közös vámterületünk van és ennek következtében saját belföldi piacaink egy részén az osztrák eredetű puhafa kiszorítja a hazai fatermés egy részét, a mely mennyiségnek szintén külföldön kell elhelyezést keresnie.

Fakülfkereskedelmünk további biztosítása volt tehát az az egyik főszempont, a melyből javaslatainknál kiindultunk.

Másfelől azonban figyelembe kellett venni egy idő óta rohamosan emelkedő fabehozatalunkat a külföldről, nevezetesen Romániából és garancziákat kellett kérnünk arra, hogy ez a faforgalom tényleg csak átmeneti legyen, valamint számot kellett vetni azzal az eshetőséggel, hogy más faexportáló államok, ha eddigi piaczaikon magasabb vámokkal találkoznak, figyelmüket reáfordítják Ausztria-Magyarországra, mely mindezeideig nem tartotta szükségesnek, hogy vámtételeket állapítson meg a fára. A másik főszempont tehát, a mely felterjesztésünkben érvényesült, azon törekvés volt, hogy a jövőben netalán hozzánk nagyobb mértékben beözönlő idegen fa ellenében fegyvert szerezzünk, nehogy a viszonyok kedvezőtlen alakulása védtelenül találjon.

Felterjesztésünkben ennél fogva a fára és faárukra vonatkozólag részletesen kidolgozott vámtarifa-javaslattal léptünk a kormány elé, a mely hathatós favámokat kontemplál. Ezenfelül azonban még számos más irányban is igyekeztünk az erdőgazdaság jogosult kívánságainak érvényt szerezni.

Amint méltóztatnak tudni, a kereskedelmi szerződések megújítására vonatkozólag csupán Olaszországgal indultak meg a tárgyalások, azon kényszerhelyzet folytán, a melyet az eddigi szerződésnek részünkről történt felmondása előidézett. Jelenleg tehát még nem tudjuk, mennyiben fognak megvalósulni azok az óhajások, a melyeket a kereskedelmi szerződések megújításával kapcsolatosan a hazai erdőgazdaság érdekében levőknek találtunk és felterjesztésünkben kifejezésre juttattunk. Sőt a kereskedelmi szerződések megújításának egyik törvényszerű alapfeltétele, az új autonóm vámtarifa sincsen még megalkotva. Abban a törvényjavaslatban azonban, a melyet a lemondott kormány erre vonatkozólag a törvényhozás elé terjesztett, sajnálattal nélkülözzük az erdei terményekre és faárukra vonatkozólag a részünkről ajánlott vámtételeket és a tarifának azt a részletezését, a melyet szükségesnek jeleztünk.

Ugyancsak erdőgazdaságunk általános érdekeit óhajtotta egyesületünk szolgálni, a midőn a közelmúltban az erdei vasutak ügyében már régebben a kormányhoz intézett felterjesztését megújította. Daczára ugyanis annak, hogy az e tárgyban annak idején kifejezett óhajaink, a melyek különösen az engedélyezési eljárás-

lényeges egyszerűsítésére és a vasutépítéshez szükséges területek biztosítására vonatkoztak, azóta ugyyszólván gazdasági és műszaki köreink közvéleményébe mentek át, az e téren fennálló anomaliák orvoslást mindeddig még sem találtak. Reméljük, hogy újabb közbelépésünk eredményes lesz, annál is inkább, mert jelenlegi kereskedelmi miniszterünk, mostani magas állása elfoglalása alkalmával, de különösen a múlt évben tartott II. Országos Technikus Kongresszus alkalmával oly nyilatkozatokat tett, a melyek teljes tárgyismeretéről tesznek tanuságot és remélünk engedik, hogy e fontos kérdés megoldását szorgalmazni fogja.

Alkalma volt továbbá egyesületünknek azon törvényjavaslat ötletéből, a melylyel a volt kormány az állami tisztviselők járandóságait kívánta újból szabályozni, az állami erdőtisztek érdekében két ízben is felírni a kormányhoz. Tette ezt egyesületünk abban a meggyőződésben, hogy a tervbe vett fizetésrendezés nem tekinthető tisztán az államerdészet belső kérdésének, hanem kihatással van a magánszolgáltatban álló erdőtisztek javadalmazására és végeredményben erdőgazdaságunk vitelére is, mert csak megelégedett tisztikartól várható, hogy gazdasági és nemzeti hivatásának azzal a törekedéssel feleljen meg, a melynek eredményeként a hazai erdőgazdaság fellendülését, virágzását várjuk. És hivatkozunk kellett a közelmúlt tapasztalataira, a melyek az erdészeti szak elnéptelenedésének aggályát keltik, ha az állami erdőtisztek továbbra is hátrányban maradnak más szolgálati ágazatok tisztviselőivel szemben.

Az első, általánosságban tartott felterjesztésünkre nyert válaszban *Darányi* Ignác volt földmívelésügyi miniszter ur több értékes változást helyezett az állami erdőtisztek részére kilátásba. Így nevezetesen megígéri, hogy a magasabb fizetési osztályokba sorozott állások szaporítása által azt a hátrányos különbséget, a mely e tekintetben az állami erdőtisztek és más hasonló képzettségű állami tisztviselők között fennáll, megszünteti, ezáltal óhajtván az állami erdőtiszteket a megszüntetendő mellékilletményekért kárpótolni.

Igazgató-választmányunk hálával fogadta az akkori kormány ezen intézkedését, mindazonáltal a maga részéről a fizetésrendezési törvényjavaslatnak f. é. február hó 22-én tartott rendkívüli ülésében történt részletes tárgyalása után mégis szükségesnek

tartotta, hogy több tekintetben még mindig teljesítetlen kívánságait újabb felterjesztés alakjában a kormány tudomására hozza. Kérelmeztük, hogy az állami erdőtisztek az elvonandó mellékletményekért közvetlenül a törvény életbeléptekor kárpótoltassanak, hogy az átmenet nehézségei enyhíthessenek, hogy az állami erdőtisztek a napidijakra és utiköltségekre nézve más állami tisztviselőkkel egyenlő szabályok alá essenek és hogy az erdőakadémiai tanári kar az állatorvosi főiskola tanáraival azonos fizetésben részesíthessék. Ez utóbbi ügyben az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet párhuzamos akcióra hívtuk fel s ez azt, ha nem is teljesen azonos alapon, meg is indította.

Ismeretes a közgyűlés tisztelt tagjai előtt, hogy a fizetésrendezésre vonatkozó javaslat mindeddig nem emelkedett törvényerőre, sőt e javaslatot az új kormány magáévá sem tette, hanem azt visszavonni készül. Mely változásokat óhajt azon eszközölni s nevezetesen az állami erdőtisztekre nézve a korábbi javaslat indokolásában kilátásba helyezett intézkedéseket fenn kívánja-e tartani, nem ismeretes s így ebben a tekintetben sem vagyok abban a kedvező helyzetben, hogy befejezett ügyről tehessek a t. közgyűlésnek jelentést, hanem egyelőre kérnem kell, hogy az igazgatóválasztmányunk részéről az állami erdőtisztek érdekében a lefolyt közgyűlési évben tett lépéseket tudomásul venni méltóztassék.

Az elmúlt év eseményei között továbbá meg kell emlékezni egyik régi alapító tagunk, *József* főherczeg ő cs. és kir. fensége 70. születésnapjáról, a mely alkalmat egyesületünk megragadta, hogy hódolatteljes szerencsekívánatainak feliratban kifejezést adjon.

Nem mulaszthatta el egyesületünk, hogy *Darányi* Ignác volt földmivelésügyi miniszter urnak azon levelére, a melyben miniszteri állásáról való visszalépését tudatta, meleg hangu átiratban ne válaszoljon, hálával emlékezve meg mindazon maradandó érdemeiről, a melyeket ő nagyméltósága a magyar földmivelés és ennek körében a hazai erdőgazdaság körül szerzett.

Tallián Béla új földmivelésügyi miniszter ur hivatalba lépéséről egyesületünket értesítvén, őt ezen új és fontos állásában tiszteletteljesen üdvözlöttük, biztosítván, hogy egyesületünk a hazai erdőgazdaság előbbrevitelét célzó intézkedéseit társadalmi uton mindig kész támogatni s kérve ő nagyméltóságát, hogy viszont egye-

sületünknek kizárólag a közérdek által vezérelt munkásságát határozatosan támogatni kegyeskedjék.

A mi más társadalmi szervekkel való érintkezésünket illeti, van szerencsénk tisztelettel jelteni, hogy egyesületünk a m. é. szeptember hó végén tartott II. Országos Technikus Kongresszusra képviselőket küldött, továbbá képviseltette magát a Könyvtárak és Muzeumok Országos Szövetségében és az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságában. A Magyar Tudományos Akadémia részéről gazdasági művek jutalmazására kitűzött Forster-féle jutalomdíj odaitélésére alakított bizottságban egyesületünk részéről dr. *Bedő* Albert első alelnök ur vett részt.

Ami egyesületünk irodalmi tevékenységét illeti, annak a *Deák* Ferencz alapítványból kiírt pályázatokkal kapcsolatos részével a tárgysorozat külön pontja alatt fogunk foglalkozni, és most csak többi irodalmi termékeinkről emlékszem meg. Az elmúlt évben kiadtuk népszerű erdészeti ismerettárunk egy újabb füzetét, a mely úgy mint az előzők *Fekete* Lajos m. k. főerdőtanácsos és akad. tanár ur szakavatott tollából ered. Sajtó alá rendezve készen áll *Béky* Albertnek erdőőrök részére szánt mennyiségtana, a melynek kiadására már a múlt évi közgyűlésünk adott felhatalmazást és végül *Tomasovszky* Imre tagtársunk a közel-múltban nyújtotta be az Erdészeti Rendeleték Tárának tárgymutatóját kéziratban kiadás végett, a mely mű bírálat alá bocsátatott.

Örömmel jelenthetem azonban, hogy az erdészeti irodalmunknak volt a folyó évben oly könyvterméke is, a mely egyesületünk támogatása nélkül jelent meg. Értem ez alatt fáradhatatlan szakíróknak, *Fekete* Lajosnak Erdőrendezéstanát, a mely Selmeczbányán, a szerző saját kiadásában jelent meg.

Az Erdészeti Műszótár szerkesztő-bizottsága a múlt közgyűlés óta két ízben ült össze. Mindkét esetben már benyújtott rendszeres szógyűjtemények átvizsgálásával volt alkalma foglalkozni, tehát feladatának immár érdemleges részével.

Felolvasás abban az időszakban, a melyre jelentésem kiterjeszkedik egy volt, a melyen de *Pottere* Gerard tagtársunk számolt be a bükkfa kezelése és értékesítése ügyében tett külföldi tanulmányutjának eredményéről.

E helyen kell továbbá megemlékezni *Ajtay* Sándor tagtár-

sunknak egy indítványáról, a mely az erdőgazdaság népszerűbbé tételét a hírlapírói téren való működéstől várja s e végett az egyes hírlapok olvasóit csoportokba óhajtja szervezni, a melyek saját hírlapjukat erdőgazdasági vonatkozású közleményekkel állandóan ellátják. Igazgató-választmányunk azonban az indítványt sem megvalósíthatónak, sem a szétszórta lakó tagokból álló csoportok laza szervezetét célhozvezetőnek nem tartván, az indítvány felett napi-rendre tért.

Egyesületünk belső életére vonatkozólag van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a legutóbbi közgyűlés által módosított alapszabályaink a kormány részéről megerősítést nyertek.

Áttérve alapítványaink ügyére, ezuttal először van alkalmam a *Horváth* Sándor-alapítvány jutalomdíjának odaitéléséről jelentést tethetni, a mely jutalomdíjjal egyesületünk tudvalevőleg a hazai erdőgazdaság körül kiváló érdemeket szerzett férfiak iránt akarja elismerését kifejezésre juttatni. Az egyesületi tagok közül számosan éltek azon alapszabálybiztosította jogukkal, hogy a jutalomdíjra érdemesnek tartott tagot ajánljanak; az öt ajánlott közül az igazgató-választmány tegnapi tartott rendes ülésében a jutalomdíjat titkos szavazással dr. *Bedő* Albert egyesületi alelnökünknek ítélte oda, a ki mint egyesületünknek első titkára, majdan első alelnöke és az Erdészeti Lapoknak hosszú éveken át szerkesztője egyesületünk felvirágzásán annak bölcsőkorától közreműködött, s a kinek a magyar erdőszet életrekelteése körüli érdemei sokkal ismertebbek, azok a köztudatba sokkal jobban átmentek, semhogy azok felsorolására éppen a t. közgyűlés színe előtt ki kellene terjeszkednem.

A *Bedő* Albert-alapítvány két üresedésben volt ösztöndíjai közül megismételt pályázat után is csak az egyiket adhatta ki igazgató-választmányunk a múlt év végével, sajnos azonban, hogy meg nem felelő előmenetel miatt már az első félév végével ezt az ösztöndíjat is be kellett szüntetni. Ekként a folyó tanév elején ismét mindkét ösztöndíjra hirdethettünk pályázatot, a mely már most eredményes is volt. Hat pályázó közül igazgató-választmányunk az egyik ösztöndíjat *Früstök* István, a másikat *Papp* Gusztáv akadémiai hallgatónak adományozta.

Örömmel jelenthetem, hogy jótékony alapítványaink az elmúlt évben ismét egy ujjal szaporodtak. *Faragó* Béla zalaegerszegi mag-

pergető-tulajdonos tagtársunk ugyanis f. évi február hó 26-án kelt alapító oklevélben arra kötelezte magát, hogy tíz éven át évi 600 koronát fizet egyesületünknek oly czéllal, hogy ezen összegből az ő nevét viselő alapítvány gyűjtessék, melynek évi kamataiból az összeg teljes befizetése után három erdőtiszt vagy erdészeti altiszt árvája segélyben részesüljön.

Méltóztassék jóváhagyólag tudomásul venni, hogy igazgató-választmányunk az alapítónak nemes czélu alapítványát köszönetének kifejezése mellett elfogadta és kezelési szabályzatát többi jótékony alapítványaink szabályzataival összhangzásba hozta.

Kilátásunk van azonban arra, hogy többi jótékony alapítványaink is adományok útján tetemesen gyarapodni fognak. Reményt nyújt erre főleg egy másik hazai magpergető-intézet tulajdonosának, Stainer Gyula tagtársunknak áldozatkészsége, a ki kilátásba helyezte, hogy évi ezer koronával járul jótékony alapítványaink gyarapításához. Igazgató-választmányunk ezt az önkéntes ajánlatot is köszönettel fogadta.

Jótékony alapítványainkból a múlt év végével összesen 5006 K segélyt osztottunk ki. A Wagner Károly- és Luczenbacher Pál-alapítvány kamataiból 48 özvegyet részesítettünk 40—70 K segélyben; az Erzsébet királyné-alapítványból 20 árva leány nyert 40—47 K segélyt s végül a gróf Tisza Lajos-alapítványból 16 erdőtisztnak és 7 erdőőrnek adhattunk 80—200, illetőleg 40—50 K segélyt.

Az egyesület tisztikarát illetőleg van szerencsém a t. közgyűlésnek bejelenteni, hogy abban az igazgató-választmány a jövő év elejétől kezdve némi változtatást határozott el, a mely azonban az egyesület újabb anyagi megterhelhetésével nem jár. Az egyesületi ügyvitel fejlődésével ugyanis szükségesnek mutatkozott, hogy még egy szakember alkalmaztassék az egyesületnél, a ki a titkárnak helyettese volna és ugy a titkári, mint a szerkesztői teendőkből a titkárnak segítségére lenne. Csakis így lehetséges, hogy a titkár hivatásának lényeges feladataira összpontosítsa figyelmét és az erdőgazdaságot a szorosán vett erdészeti irodalom és társadalom keretén kívül is képviselje. Az igazgató-választmány ennél fogva egy segédtitkári állás szervezését határozta el, ezen szervezés alapszabályszerű keresztülvitelére nézve azonban csak a jövő évi közgyűlésnek fog javaslatot tenni.

Azon körülmény azonban, hogy Cserny Győző egyesületi pénztáros ezen állását 1904. január 1-től a választmány rendelkezésére bocsátotta, lehetővé tette, hogy a titkár mellett a szükséges kisegítő erő már jövő év elejétől alkalmaztassék. Az igazgató-választmány ugyanis Cserny Győző eddigi pénztárost alkalmazta ez időponttól a titkár helyetteseként és a titkári és szerkesztői teendőknél való segédkezés végett, a ki képességeinél és eddigi irodalmi működésénél fogva biztosítékot nyújt arra, hogy miként eddigi, úgy új munkakörét is megalégedésre fogja ellátni, a pénztárosi állásra pedig Gaal Károly eddigi egyesületi irodavezetőt választotta meg, a ki 14 évi egyesületi szolgálata alatt az egyesület pénzkezelésével alaposan megismerkedett és különben is ez állásra minden tekintetben alkalmas és érdemes.

Az irodavezetői állás teendőit az új pénztáros felügyelete mellett egy díjnok fogja ellátni. Az ekként előálló megtakarítás lehetővé teszi, hogy a személyzeti viszonyokban beálló változás a jövő évre személyzeti járandóságok czimén előirányzott összeg kereteit nem érinti.

Méltóztassék t. közgyűlés az igazgató-választmánynak erre vonatkozó határozatát, a mely egyesületünk ügyeinek ellátásán lényegesen javít, jóváhagyólag tudomásul venni.

Egyesületünk anyagi viszonyaira nézve van szerencsém a következő adatokkal szolgálni:

Folyó évi bevételeink december hó 14-ig 65,646 K 19 f-t tettek ki,
kiadásunk pedig ugyanezen időben ... .. 50,660 K 30 f volt,
a pénztári készlet tehát a jelzett napon ... 14,985 K 89 f volt.

Törzsvagyonunk, mely a múlt évi közgyűléskor 817,336 K 81 f-re rugott, jelenleg a következő összegből áll:

Készpénz	...	3,309 K 22 f
Alapítványi kötelezvényben	...	84,404 K 25 f
Értékpapirokban	...	315,100 K — f
A székház értéke	...	388,330 K 52 f
Leltári tárgyak	...	26,515 K 18 f
Könyvtár	...	18,217 K 58 f
Összesen	...	835,876 K 85 f

Ebből az összegből az alapítványokra a következő értékek esnek:

Deák Ferencz-alapítvány	27,500 K — f
Wagner Károly-alapítvány	42,402 K 67 f
Tisza Lajos-alapítvány	50,450 K 62 f
Erzsébet királyné-alapítvány	20,895 K 11 f
Bedő Albert-alapítvány	36,446 K 21 f
Luczenbacher Pál-alapítvány	10,000 K — f
Horváth Sándor-alapítvány	16,115 K 70 f
Titkári nyugdíjalap	19,776 K 11 f
Székesfehérvári ismeretlen alapítványa	2,414 K 51 f
Faragó Béla alapítványa	6,000 K — f

Törzsvagyonunk tehát a legutóbbi közgyűlés óta 18,540 K és 04 f-rel gyarapodott, mely összegbe azonban nincsen betudva az a pénztári felesleg, mely a f. év végével előreláthatólag még az alaptőkéhez lesz csatolható.

Az itt kimutatott összegeken kívül 14,932 K 16 f értékű különféle rendeltetésű letétet is kezelünk.

A számadásvizsgáló-bizottság az egyesület pénztárát két ízben rovincsolta váratlanul s mindkét alkalommal az egyesület pénztári kezelését teljes rendben találta.

Egyesületi tagjaink létszáma ezidőszereint 1 tiszteletbeli, 852 alapító és 1163 rendes tag, vagyis összesen 2016.

Tiszteletteljes jelentésem befejezéseül végre sajnálattal kell megemlékeznem azon tagtársainkról, a kiket a halál a legutóbbi közgyűlés óta sorainkból kiragadott. Igazgató-választmányunkat súlyos veszteség érte két érdemes tagjának váratlan és időelőtti elhunytával. Elvesztettük Bartha Gyula m. kir. főerdőtanácsost és Csiby Lőrincz m. kir. erdőtanácsost, akadémiai tanárt, kik munkában eltöltött életüket a hazai erdőgazdaságnak szentelték. Elhunytukkor egyesületünk részvéte jeléül koszorút helyezett a ravataira és a temetésen képviseltette magát.

Elhunytak továbbá Andrassy Aladár gróf, Chotek Rezső gróf, Domokos Sándor, Ertl János, Michalsics Miklós, Radu Miklós, Róth Ignác, Rozsnyay János, Schönborn-Buchheim Ervin gróf, Seeberg Adolf alapító tagok és Asztalos János, Basa Lajos, Bokor Dénes, Dunst Károly, Hecht Ferencz, Hermel Ágost, Hrebenda Pál, Kernács Gyula, Káspár József, Liftner István, Muránszky

Kálmán, Pál Tamás, Pehán Gusztáv, Pótsa József, Razgha Dezső, Szecsey Lajos, Vécsey József báró és Wrabecz Albert rendes tagok.

Méltóztassék elhunytuk feletti gyászunknak jegyzőkönyvileg kifejezést adni.

Végül jelentem, hogy néhai nagyérdemü alelnökünk, Wagner Károly sirját az elmúlt évben is kegyeletes ápolásban részesítettük.

II.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1903. évi december hó 19-én tartott
RENDES VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csik* Imre, *Feilitzsch* Artur báró, *Garlathy* Kálmán, *Havas* Ágoston, *Havas* József, *Hangay* Géza, *Hirsch* István, *Illés* Nándor, *Imecs* Béla, *Kallina* Károly, nemeskéri *Kiss* Pál, *Lászlóffy* Gábor, *Nagy* Károly, *Pécs* Kálmán, *Simon* Gyula, *Soltz* Gyula, *Tavi* Gusztáv, *Tomcsányi* Gusztáv és *Vadászffy* Jenő választmányi tagok, *Bund* Károly titkár, *Cserny* Győző pénztáros, *Boitner* Gyula számadásvizsgáló bizottsági elnök, több alapító és rendes tag.

Távolmaradásukat kimentették: *Bedő* Albert dr. I. alelnök, *Almásy* Andor, *Csupor* István, *Krajcsovits* Béla, *Laitner* Elek és *Tomcsányi* Gyula vál. tagok.

I. Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Tavi* Gusztáv és *Hirsch* István vál. tagokat kéri fel.

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

F. é. január hó 1-től befolyt 66296 k. 01 f., kiadatott 50987 k. 60 f., mely utóbbi összegben bennfoglaltatnak a mult választmányi ülés határozata értelmében letétbe helyezett összegek is.

A legutóbbi választmányi ülés óta kötvényben tett alapítványok törlesztésére 5 k., a *Wagner* Károly alap javára 9 k. 90 f., a *Faragó* Béla alapítvány javára 200 k. folyt be.

A pénztári jelentés tudomásul vétetik.

III. Elnök ismerteti a *Horváth* Sándor alapítvány jutalom-díjának odaitélésére vonatkozó alapszabály-szakaszokat és felveti azt a kérdést, hogy mi történjék akkor, ha a netalán szükségessé váló második szavazásnál (161 §.) egyik ajánlottra sem esik 10

szavazat. A konkrét esetben ez, tekintettel a megjelent választmányi tagok nagy számára, ugyan ki van zárva, mégis szükségesnek tartja, hogy ez az elvi kérdés tisztáztassék.

Az igazgató-választmány, tekintettel arra, hogy ily esetben előreláthatólag a harmadik stb. szavazás sem változtatná meg a számarányt, ebben az esetben a 162. §. második pontját tartja alkalmazandónak, mely szerint, ha a jutalom odaitélése a 159. §-ban említett (decemberi) ülésen bármi okból nem történhetnék meg, a jutalom odaitélését a legközelebbi választmányi ülés napirendjére újból ki kell tüzni.

Az elnök azután utal azokra az ajánló iratokra, a melyek a tagoktól beérkeztek és teljes másolatban a választmánnyal már előzetesen közöltettek. Elrendeli a titkos szavazást az ajánlott öt egyesületi tagra és a szavazatok összegyűjtésére *Hirsch* István elnökiete alatt *Csik* Imre és *Havas* József választmányi tagokat kérte fel.

A szavazás megejtése után az elnök a szavazatszedő-bizottság jelentése alapján kimondja, hogy az igazgató-választmány a *Horváth* Sándor alapítvány 1903. évi jutalom-diját szótöbbséggel *Bedő* Albert dr. egyesületi alelnöknek ítélte oda.

IV. A következő segélyek szavaztattak meg:

1. A *Wagner* Károly és *Luczenbacher* Pál alapítványok kama-
taiból: özv. *Hetthéssy* Lászlóné 61 K, *Weigl* Róbertné, *Werner*
Emilné 60—60 K, *Janák* Lászlóné, *Melts* Vinczéné, *Kernács*
Gyuláné, *Kürthy* Gézáné, *Ernhoffer* Ignáczné, *Pellion* Lajosné,
Hajnal Istvánné, *Bokor* Dénesné 50—50 K, *Zachar* Józsefné, *Nagy*
Gyuláné, *Pukács* Antalné, *Guha* Károlyné, *Rusz* Miksáné, *Hoffer*
Tivadarné, *Zeller* Gézáné, *Hermel* Ágostné, *Jenőffy* Jenőné, *Collinászy*
Flórisné, *Pruzsinszky* Károlyné, *Csiby* Lőrinczné, *Morvay* Gyuláné,
Szalay Józsefné, *Gere* Andrásné, *Sável* Sándorné, *Makonyi* Sámuelné,
Rétyi Zsigmondné, *Bernárd* Józsefné, *Radu* Miklósné, *Salamon*
Lajosné, *Faller* Józsefné, *Krausz* Gézáné, *Adriányi* Antalné, *Basa*
Lajosné, *Révai* Lajosné, *Marczelly* Gusztávné, *Früstök* Istvánné,
Domokos Sándorné, *Kádár* Istvánné, *Révi* Józsefné, *Csaszkóczy*
Mihályné, *Petykó* Józsefné, *Rozsnyay* Jánosné, *Seeberg* Adolfné,
Hantos Jánosné, *Lengyel* Ödönné, *Iliesiu* Jakabné, *Balás* Emilné
Matuskovits Béláné 40—40 K. Összesen 2181 korona.

2. A gróf *Tisza* Lajos alapítvány kamataiból: *Agh* Gyula 170 K, *Kákossy* László 150 K. *Breckner* József 140 K. *Márton* Benedek, *Kiss* Ernő, *Glós* László, *Kass* Ede 100—100 K, *Lux* Vilmos, *Stark* Ferencz, *Érsek* Árpád, *Donáth* Károly, *Giller* Ede, *Szijgyártó* József, *Pöschl* Ferencz, *Ormay* Gyula, *Huttya* Pál, *Vozárik* Ferencz, *Pisó* Kornél, *Legányi* Géza 80—80 K, *Markocsány* Ferencz, *Szálka* Albert, *Ilosvay* Dezső, *Juhász* József, *Rácz* Imre 40—40 K. Összesen 2020 korona.

3. Az Erzsébet királyné alapítvány kamataiból: *Plecheisz* nővérek 101 K, *Janák* Lászlóné Irén leánya, *Kernács* Gyuláné Rózsa leánya, *Hoffer* Tivadarné egyik leánya, *Zeller* Gézáné Sarolta leánya, *Hermel* Ágostné egyik leánya, *Ziegelhoffer* Margit, *Hajnal* Istvánné Stefánia leánya, *Morvay* Gyuláné, *Gere* Andrásné egyik leánya, *Savel* Sándorné Ilona leánya, *Radu* Miklósné Erzsébet leánya, *Basa* Lajosné Irénke leánya, *Szántó* Erzsébet, *Marczelly* Gusztávné Malvin leánya, *Belházy* Lujza, *Csaszókóczy* Mihályné Erzsébet leánya, *Plech* Józsefné Anna leánya, *Balás* Emilné Ilona leánya 40—40 K. Összesen 821 korona.

A többi kérvények figyelembe vehetők nem voltak.

V. *Berendi* Béla egyesületi tagtól a következő indítvány érkezett be:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Az országnak bár lassan, de folyton fejlődő gazdasági élete, a népesség szaporodása és a lakosságnak öntudatra ébredése megkivánja, hogy a nemzet szakítson a mult kezdetleges munka- és drága életrendjével és lépjen át arra az okszerű gazdálkodásra és céltudatos munkára, mely nemcsak sokat, hanem értékes dolgokat is produkál és a mely az intellektualitáshoz vezet.

Gazdálkodásunk célja jobbadán a tömeges termelés volt s a kellő felvilágosodásnak hiánya maga után vonta az egyoldalúságot.

A kihasználhatatlannak vélt *erdők* rabló módra pusztítottak, s a tulajdonosok holdankénti néhány korona favételárral megelégedtek. Tönkre ment erdőtalajok és haszontalan cseprentések maradtak.

Hasonlóképpen történt a *legelőkkal*. A szemtermés láza fogta el a birtokosokat, legelőjüket feltörték, néhány évig mezőgazdaságilag használták, s miután az kimerült, parlagon hagyták. A legszükségesebb műszaki munkálatokat sem teljesítették. Az eredmény a kopárságok és a vadpatakok.

Szóval a három rokon ágazat, az erdészet, a mezőgazdaság és

a kulturtechnika rendszerint külön haladt, sőt azoknak törvényei nélkülözik a szükséges vonatkozásokat.

Minthogy par excellence agricultur állam vagyunk, leginkább érezzük a bajt a legelőhiányban, mely a mezőgazdaság kiegészítő részének, az állattenyésztésnek alapja. És legnagyobb a szükség ott, a hol a kisbirtokosoknak egyáltalában nincs legelőjük.

Ennek természetes következménye, hogy legelső sorban a még közös állapotban lévő erdőhöz folyamodnak, hogy inségükön segítve legyen.

Kétségtelen, hogy jogosan teszik ezt, ha jól felfogott saját és a közérdek határán belül maradnak.

De a panaszok nap-nap mellett sűrűbbek s miként segíteni a bajon, ha az erdőterület folyton fogy? Nehéz kérdés ugyan, de bármily nehéz is legyen, minden körülmények között megoldandó.

És pedig akként, hogy elsősorban az elkopárosodott legelőket megjavítjuk és másodsorban, hogy a közérdek szempontjából nélkülözhető erdőkből, a hol lehet, legelőket alakítunk.

Ez az intenzió vezérli jelenleg az illetékes kormányzati ágat is, és ennek szellemében történnek is intézkedések.

Amint a legeltetés és havasgazdálkodásról irt tanulmányomban is már kifejtettem, a legelőalakításnak kérdését a „legelő-erdő“-nek nevezett felemás alakzattal, ritkább eseteket kivéve, meg nem oldhatjuk. E részbeni felfogásomat úgy tudom, nemcsak az igen tisztelt szaktársaknak nagyobb része, de a tisztelt gazdaközönségnek is tekintélyes része osztja.

E tanulmányomat kibővítve s néhány fényképfelvétellel kiegészítve itt van szerencsém az igen tisztelt közgyűlés elé terjeszteni, szemlélhetővé téve azt a lehetetlen állapotot, mely a legelő-erdőnek nevezett üzemmódnak elérése céljából adott esetben fiatal bükkös erdőben tényleg bekövetkezett. *)

De nem érhetjük el teljes sikerrel a célát az ugynevezett nyílt legelő területekkel sem, mert — a fatenyészet feletti havasi legelőket kivéve — az ország természeti viszonyai az ily kopasz legelőknek okszerű használatát a leggyakrabban meghiusítják.

Mit kell tehát tennünk? Kövessük a természet példáját, a hol szükséges erdőt neveljünk, a hol indokolt és gazdaságos, ott nélkülözhetetlen legelőt alakítsunk.

A most röviden előadott elvek és a külföldön tett tanulmányaimból levont következtetések alapján megalkottam azt az alakzatot, mely véleményem szerint a mondott szükségesen a leggyorsabban fog segíteni, s úgy vélem az okszerű gazdálkodás szempontjából is a legelőknek ideális alakja és a mely különösen

*) A csatol. terjedelmes tanulmány közlésétől ez idő szerint el kell tekintenünk.

a hegyvidék boldogulásának kérdése és ezt az alakzatot, hogy a fogalom a magyar nyelv etymológiájának is lehetőleg megfeleljen, „*ligetes legelő*”-nek neveztem el.

Az idecsatolt ismertetésben van szerencsém tisztelettel bemutatni ennek az alakzatnak általános leírását, átalakítását, hozam-szabályozását, használatát valamint felújítását.

Mínthogy azonban ennek a gazdasági alakzatnak oly fátlan területrészek is képezik tartozékát, melyek állandóan mint nyílt legelőrészek tartandók fenn s így azok a jelenleg érvényben lévő erdőtörvények határozmányai alá nem vonhatók és mert, ha ezeknek a ligetes legelőknek kezelése a közös birtokosokra bízatik, vajmi hamar oda jutnának, ahová a mai közlegelők jutottak, ennél-fogva szükségesnek tartom egyrészt azt, hogy addig is, míg az ország e tekintetben törvényhozási uton megfelelően intézkedik, az erdőtörvénynek joghatálya a ligetes legelőkké alakítandó területekről mint erdőkről megszüntetessék; de viszont az a ligetes legelőkre, mint ilyenekre a birtok jellegéhez mérten, megfelelően kiterjesztessék és másrészt, hogy ott, a hol a birtokos erdejét az állam kezeli, ezeknek ligetes legelői is az állam kezelésébe adandók.

Indítványozom tehát:

„Mondja ki a tisztelt közgyűlés, hogy miután erdőt és legelőt egy birtoktestben és ugyanazon időben szolgáltató gazdasági alakzatra sok esetben, különösen a hegyvidéken, feltétlenül szükség van, és mert ennek elérésére a „legelő-erdőnek” mondott alakzatot — amint az általánosan ismeretes, ritkább eseteket kivéve — nem tartja czélszerűnek, a ligetes legelőnek elneveztem s itt írásban is bemutattam gazdasági alakzatot a saját szempontjából is a tisztelt közgyűlés által kiküldendő s 5—6 tagból álló bizottság útján a részletes tanulmány tárgyává teszi és utasítja az igazgató-választmányt, hogy ezt a kérdést a szűkebb körű bizottságnak lehetőleg rövid határidőn belül teendő javaslata alapján, végérvényes határozathozatal végett, a javaslatnak az „Erdészeti Lapok”-ban jó eleve való közlésével, a jövő 1904. évi közgyűlés elé terjessze; egyszersmind méltóztassék a tisztelt közgyűlésnek utasítani az igazgató-választmányt arra is, hogy a mennyiben a szűkebb körű bizottság e gazdasági alakzatról kedvezően nyilatkoznék, terjesszen az igazgató-választmány sürgős felterjesztést a m. kir. kormányhoz az iránt, hogy a ligetes legelőknél alakítását, felügyeleti szempontból való elbírálását és illetve kezelését, addig is, míg ez a közgazdasági kérdés végérvényesen megoldást nyerend, az erdőtörvényekkel kapcsolatosan novelláris uton, vagy más megfelelő módon szabályozza. És tett előterjesztéséről s illetve ez ügybeni véleményéről az igazgató-választmány ugyancsak az 1904. évi közgyűlésnek számoljon be.

Amidőn indítványomat ezennel szerencsém van a tisztelt közgyűlés igazságos, hazafias és bölcs elbírálása alá bocsájtani, tisztelettel kérem annak elfogadását.

Budapest 1903. december hó 1-én.

Berendi Béla.

Az igazgató-választmány az indítványnak azt a részét, a mely a legelő-erdőt már eleve elítéli s ezzel a felvetett kérdés tanulmányozásának elébe vág, nem teszi magáévá, hanem a közgyűlésnek azt a javaslatot teszi, hogy Berendi indítványa a legelő-kérdés tanulmányozására ugyis már kiküldött bizottságnak adassék ki véleményadás végett, melynek véleménye alapján azután a választmány is fog foglalkozni a felvetett kérdéssel s határozatáról az 1904. évi közgyűlésnek jelentést teend.

VI. Tomasoovszky Imre az Erdészeti Rendeleték Tárgymutatóját újból bemutatja. A kézirat megbírálására Arató Gyula választmányi tag kéretik fel.

VII. Az igazgató-választmány az Erdészeti Lapok 1897. évi kötetének tárgymutatójára kiirandó pályázat határidejét több oldalról kifejezett óhaj szerint 1904. június végére módosítja.

VIII. A titkár jelenti, hogy a számadásvizsgáló-bizottság kívánságára az egyesületi pénzeszközök kincs-fiókjának kulcsát az első alelnök urtól átvette, hogy váratlan rovincsolások alkalmával a pénztárban őrzött összes értékek az alelnök ur távolléte esetén is megállapíthatók legyenek.

Az igazgató-választmány ezt, bár az alapszabályok intézkedéseivel ellenkezik, egyelőre tudomásul veszi s erre, valamint a pénztár másodkulcsainak elhelyezésére vonatkozó végleges határozatát legközelebbi ülésére tartja fenn.

IX. Néhai Prónay István alapító tag özvegye hátralékos 320 K tőke 64 K kamathátralék helyett, hivatkozással arra, hogy férje után vagyron nem maradt, csupán 300 K tőkét hajlandó megfizetni. Az igazgató választmány az ajánlatot tekintettel a fenforgó körülményekre elfogadja és elrendeli, hogy 20 K tőke és a kamattartozás a jövő évben leírásra javasoltassék.

X. Özv. Radu Miklósné ama újabb kérelme, hogy a választmány férje alapító tagsági jogának Valér fiára történt átruházását tekintse semmisnek, teljesítettik.

XI. Aue József alapító tag kéri, hogy részére tagsági oklevél állíttassék ki. Minthogy nevezett csak atyja tagsági jogainak örököse,

az igazgató-választmány új tagsági oklevél kiállítását nem találja megengedhetőnek. Ellenben, ha az eredeti tagsági oklevél beküldetik, ezen a tagsági jogok átruházásának ténye igazolható.

XII. Az igazgató-választmány a titkár javaslatára elhatározza, hogy az egyesületi helyiségek házbéradómentessége iránt lépéseket tesz.

XIII. Új rendes tagokként felvétetnek: A *Bethlen-főiskola jogügyi és jószágigazgatósága*, ajánlja Szücs Elemér; a *sárai uradalom* (Frankl Ede), ajánlja a titkár; *Thuránszky* Béla kir. erdőszámellenőr, ajánlja Havas József; *Löv* Jenő és *Zimay* János hgi erdőgyakornokok, ajánlja Blaschek Ede; *Tamás* Gyula szab. osztr.-magy. államvasutársasági erdőgyakornok, ajánlja Zimmermann Gusztáv; *Strobel* Árpád erdőmesteri hivatali segéd, ajánlja Havas Ágoston; *Lipka* Béla prépostsági főerdővéd, ajánlja Reinfuss Felix.

K. m. f.

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

Hitelesítésül:

Hirsch István s. k.
vál. tag.

Tavi Gusztáv s. k.
vál. tag.

III.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1903. évi december hó 20-án
Budapesten tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: báró *Bánffy* Dezső elnök, dr. *Bedő* Albert I. alelnök, *Horváth* Sándor II. alelnök, *Bund Károly* titkár, *Cserny Győző* pénztáros, továbbá: *Ajtay* Sándor, *Almássy István*, *Antalik Károly*, *Arató Gyula*, *Balogh Ernő*, *Balogh Kálmán*, *Bedros József*, *Béky Albert*, *Bélai József*, *Berendi Béla*, *Berghold Károly*, *Beyer Jenő*, *Biloveszky Béla*, *Bittner Gusztáv*, *Blaschek Ede*, *Bocz Géza*, *Bodor Gyula*, *Boitner Gyula*, *Bokor Róbert*, *Borcun Péter*, *Boros Marczel*, *Buhescu Terentius*, *Burdáts János*, *Debreczi Ödön*, *Dénes Géza*, *Dezsényi Jenő*, *Dezső Zsigmond*, *Divald Béla*, *Doroszlai Gábor*, *Enyedi János*, *Ercsényi István*, *Erdődi György*, *Fankovics Imre*, báró *Feilitzsch Artur*, *Fischl József*, *Furherr János*, *Gaal Károly*, *Gruber Gyula*, *Günther Frigyes*, *Gyarmathy Mózes*, *Hangay Géza*, *Havas Ágoston*, *Havas József*, *Heintz Hugó*, *Héjas Kálmán*, *Hesz Ágoston*, *Hirsch István*, *Hubert Aladár*, *Huttya Pál*, *Jankó*

Sándor, Janotyik Károly, Jausz Sándor, Illés Nándor, Imecs Béla, Ittu Mihály, Ivanich Ferencz, Kaán Károly, Kallina Károly, Karvas Emil, Kirinyi Béla, nemeskéri Kiss Pál, Klausberger Károly, Kócsy János, Kondor Vilmos, Koreck Nándor, Korzenszky Antal, Kovács Béla, Kovács Gábor, Kuzma Gyula, Lágler Gyula, Lászlóffy Gábor, Lende Ede, Lenhardt Antal, dr. Létmányi Nándor, Levitzky Albert, Lipcsey László, Lonkay Antal, Marosi Ferencz, Maisovszky Ede, Matavovszky Árpád, Merényi Gyula, Mikolás Vincze, Mitske Gusztáv, Nádas Béla, Nagy Károly, Ormai Kálmán, Pálka Gyula, Péch Kálmán, Pirkner Ernő, Pollág Géza, Porubszky Gyula, Ráduly János, Rochlitz Dezső, Rónai Antal, Sándor Imre, Schmidt Károly, Schusztér Lajos, Simon Gyula, Simonfy Ákos, Sóltz Gyula, Spettmann János, Seymann Ernő, Szabó Ferencz, Szalai Ernő, Székely György, Székely József, Székely Mózes, Szentpály Kázmér, Szilágyi N., Takács Miklós, Tavi Gusztáv, Téglás Károly, Temesváry Béla, Térji Béla, Thuránszky Béla, Tichy Kálmán, Timók János, Tirts Rezső, Tomassek Miklós, Török Sándor, Ulreich Gyula, Vadászfy Jenő, Vásárhelyi Béla, Veres László, Vollnhofer Pál, Vozárik Ferencz, Weszely Alajos, Würsching Frigyes, Zathureczky Vilmos, Zólomy Imre.

Bánffy Dezső báró elnök: Van szerencsém az Országos Erdészeti Egyesületnek a mai napra összehívott közgyűlését megnyitni. (*Éljenezés.*) Egyidejűleg van szerencsém a megjelent tagokat őszintén üdvözölni.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Lászlóffy Gábor és Marsovszky Ede urakat kérem fel.

Mindenekelőtt kérem a titkár urat, legyen szives felolvasni azon hatóságok és testületek képviselőinek névsorát, a kik közgyűlésünkön megjelentek.

Titkár: Van szerencsém a t. közgyűlésnek bejelenteni, hogy a földmivelésügyi miniszter ur ő nagyméltóságát *Soltz* Gyula országos főerdőmester, miniszteri tanácsos ur, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltóságát pedig *Hirsch* István m. k. közalapítv. főerdőtanácsos ur képviseli. Budapest székesfőváros *Marsovszky* Ede erdőtiszt urat, Selmezbánya sz. k. város *Heincz* Hugó országgyűlési képviselő urat, Körmöczbánya sz. k. város *Lende* Ede városi erdőmester urat, Pozsony sz. k. város

Bauhoff Károly városi erdőmester urat és Szászváros *Bocz* Géza városi erdőmester urat küldötte ki képviselőjében.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak képviselőjében *Vásárhelyi* Béla vezérigazgató, főrendiházi tag urat, a hg. Eszterházy-család hitbizományi uradalma képviselőjében *Blaschek* Ede erdőtanácsos urat és hg. Pálffy Miklós uradalmának képviselőjében *Bittner* Gusztáv erdőmester urat, a szab. osztrák-magyar államvasúttársaság részéről *Koreck* Nándor és *Szentpály* Kázmér erdőmester urakat és *Boitner* Gyula és *Seymann* Ernő főerdész urakat, a besztercei m. k. erdőigazgatóság részéről *Laitner* Elek m. k. főerdőtanácsos urat, a besztercebányai m. k. erdőigazgatóság részéről *Temesváry* Béla erdőmester urat és *Kaán* Károly főerdész urat és a soóvári m. k. erdőhivatal részéről *Enyedi* János m. k. erdész urat van szerencsénk körünkben üdvözölhetni.

Végül tisztelettel jelentem, hogy az osztrák birodalmi erdészeti egyesület *Bittner* Gusztáv erdőmester urral, a galicziai erdészeti egyesület dr. *Bedő* Albert urral, tiszteletbeli tagjával, képviselteti magát gyűlésünkön, míg a morva erdészeti egyesület egyik tagját sem küldhetvén gyűlésünkre, irántunk érzett rokonszenvének mégis oly módon óhajtott kifejezést adni, hogy csekélységemet kérte fel képviselőjére.

Bánffy Dezső b. elnök: Méltóztatnak ezt örvendetesen tudomásul venni és a kiküldött képviselőket szívélyesen üdvözölni? *(Általános helyeslés.)* Örömről kell kifejeznünk a felett, hogy ez alkalommal oly sok és különböző testületek képviseltették itt magukat.

Napirend szerint következik a titkár jelentése az egyesület múlt évi működéséről. Kérem, méltóztassanak e jelentést meghallgatni.

Titkár: *(olvassa a titkári jelentést.* — Lásd jelen füzet 21—31. oldalait.)

Bánffy Dezső b. elnök: Méltóztassanak hozzászólni! *(Felkiáltások: Tudomásul vesszük.)*

A mennyiben felszólalás nem volna, az esetben bátor volnék javasolni, hogy a titkári jelentésben felsorolt — nézetem szerint — ó kérdésre vonatkozólag méltóztassanak hozzájárulni, hogy a kifejezésre juttatott határozati javaslatok határozatok erejére emeltessenek. *(Általános helyeslés.)*

Ha nem méltóztatnak ehhez hozzászólni, kimondom, hogy a közgyűlés a titkári jelentést általánosságban tudomásul veszi; határozatként kimondom továbbá, hogy a közgyűlés tudomásul veszi az igazgató-választmány azon határozatát, hogy a volt műszaki díjnokok szolgálati idejének beszámítására vonatkozólag ezidőszerint ugyan nem tesz lépéseket, az ügyet azonban állandóan figyelemmel kíséri és a mennyiben a jövőben az egyesület közbelépése időszerűnek mutatkoznék, a volt műszaki díjnokok érdekében felszólal. *(Általános helyeslés.)*

A közgyűlés az igazgató-választmánynak az oláhországi fa-behozatalra, az autonom vámtarifára és a vám- és kereskedelmi szerződésre vonatkozó állásfoglalását jóváhagyólag tudomásul veszi. *(Felkiáltások: Elfogadjuk!)*

Kérem továbbá, méltóztassék hozzájárulni a következő határozat kimondásához: A közgyűlés az állami erdőtiszték fizetésrendezése ügyében hozott határozatokat jóváhagyólag tudomásul veszi. *(Általános helyeslés.)*

A közgyűlés a Faragó Béla-féle alapítvány elfogadását jóváhagyja. *(Helyeslés.)*

Gondolom a közgyűlés határozataként enuniciálhatom azt is, hogy az egyesület tisztikarában 1904. év január elsejével beálló változásokat jóváhagyólag méltóztatnak tudomásul venni. *(Általános helyeslés.)*

A határozatot ily értelemben mondom ki.

Végre kérem a t. közgyűlést, méltóztassék hozzájárulni ahhoz is, hogy az év folyamán elhunyt egyesületi tagok halála felett a közgyűlés részvétének és sajnálkozásának adjon kifejezést. *(Általános helyeslés.)*

Ily értelemben határozunk.

A napirend következő pontja a részben sorshuzás, részben elhalálozás és lemondás következtében az igazgató választmányban megürült 10 tagsági hely betöltése. A kik kisorsoltattak, újból megválaszthatók. Összesen tíz tag választandó az igazgató választmányba, a kiknek megbízatása az alapszabályoknak megfelelőleg négy esztendőre terjed.

Mielőtt a szavazás megejtése céljából az ülést felfüggeszteném, méltóztassanak hozzájárulni ahhoz, hogy a következő szavazatszedő

bizottság küldessék ki: Kócsy János erdőtanácsos ur elnöklete alatt: Lende Ede erdőmester és Mitske Gusztáv főerdész urak. (*Felkiáltások: Elfogadjuk.*)

Az ülést a szavazatok beadása végett felfüggesztem. (*Szünet után.*)

Bánffy Dezső b. elnök: Az ülést ezennel újból megnyitom.

Kérem a szavazatszedő bizottság elnökét, sziveskedjék a szavazás eredményéről jelentését megtenni.

Kócsy János, a szavazatszedő bizottság elnöke: Nagyméltóságú elnök ur! Igen tisztelt közgyűlés! A megüresedett tiz választmányi tagságra beadott összesen 111 szavazat. Ezek közül legtöbb szavazatot nyertek: *Almássy* Andor (109), *Csupor* István (110), *Gaul* Károly (102), *Imecs* Béla (110), gróf *Khuen-Héderváry* Károly (107), *Laitner* Elek (111), *Rónay* Antal (107), *Téglás* Károly (108), *Tomcsányi* Gyula (110) és *Vuk* Gyula (83) szavazattal.

A többi szavazat megoszlott 12 más tagra, a kik 1-15-ig kaptak szavazatot.

Elnök: Ezen jelentés alapján a legtöbb szavazatot nyert 10 tagot: névszerint *Almássy* Andor, *Csupor* István, *Gaul* Károly, *Imecs* Béla, gróf *Khuen-Héderváry* Károly, *Laitner* Elek, *Rónay* Antal, *Téglás* Károly, *Tomcsányi* Gyula és *Vuk* Gyula urakat négy évi időtartamra az igazgatóságba megválasztott tagokul jelentem ki. (*Élénk éljenzés.*)

A napirend következő pontja: jelentés az 1902. évi számadások megvizsgálásáról és az 1904. évi költségvetésre vonatkozó javaslat.

T. közgyűlés! Mindenkinek kezében van a számvizsgáló bizottságnak jelentése az 1902. évi zárszámadásokról és az 1904. évi költségvetésre vonatkozó javaslat. Azt hiszem, nem méltóztatnak kívánni, hogy ezek részletesen felolvastassanak. (*Felkiáltások: Elfogadjuk.*)

A mennyiben szólani senki sem kíván, kimondom a határozatot, mely szerint az 1902. évre vonatkozólag a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a felmentvény ezennel megadatik; a jelentésben javasolt törlések elrendeltetnek, valamint az 1904. évre vonatkozó költségelőirányzat is elfogadtatik.*)

*) A számadást, a törlésre vonatkozó javaslatot és az 1904. évi költségvetést lásd az Erd. L. 1903. évi XI. füzetének 1067—1092. old.

T. közgyűlés! Következik az igazgató választmány jelentése a Deák Ferencz alapítvány kamataira vonatkozólag.

Titkár: A Deák Ferencz-alapítvány kamataiból kiirt irodalmi pályázatokra vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy az *erdészeti vegytan* megírására felkért *Bencze* Gergely tagtársunk mindeddig nem volt abban a helyzetben, hogy a kéziratot betérjeszsze. Az *Erdészeti építéstan* harmadik részének, a *vízépitéstan* megírását annak idején *Sobó* Jenő és *Csiby* Lőrincz akadémiai tanár urakra bíztuk. Sajnos a halál utóbbi váratlanul kiragadta sorainkból, még mielőtt elvállalt feladatának megfelelhett volna, gondoskodnia kellett tehát az igazgató-választmánynak, hogy helyét más, hivatott szak-társsal pótolja. Választása *Csiby* Lőrincz utódjára *Téglás* Károly akadémiai tanárra esett, aki a megbízatást el is fogadta és *Sobó* Jenő bányatanácsossal egyetemben az erdészeti vízépitést meg fogja írni.

Az *Erdőrendezéstan II. részének* megírását tudvalevőleg szintén *Csiby* Lőrincz boldogult tagtársunk vállalta volt el, de a megbízatásnak betegeskedése következtében nem felelhett meg. Ennek a műnek a megírását az igazgató-választmány elejtette és az ekként felszabaduló 1100 K. felhasználása iránt a továbbiakban tesz javaslatot. Ezen elhatározást az a körülmény érlelte meg, hogy egyfelől a *Belházy* Emil által megírt első része az erdőrendezéstanak mindazt, sőt többet ölel fel, mint ami az erdőrendezési kézikönyvekben foglaltatni szokott s a gyakorlatra vonatkozó számos utmutatást tartalmaz, úgy, hogy erre vonatkozólag egy második részszel való kibővítése nem tekinthető elkerülhetlen szükségnek, másfelől pedig az is befolyással birt a választmány határozatára, hogy a közelmúltban *Fekete* Lajos érdemes tagtársunknak is jelent meg egy erdőrendezéstan, úgy, hogy e téren immár két kézikönyv felett rendelkezik a szakközönség.

Az 1899. évi kamatokból három kisebb pályakérdésre kitűzött díjak közül tudvalevőleg már csak egy van függőben, az, a mely a faeladási szerződésekre vonatkozó műre iratott kt. E mű megírását, a mint a t. közgyűlés előtt ismeretes, szintén *Téglás* Károly tagtársunk vállalta el, de eddig még el nem készíthette.

Az 1900. évi kamatok a népszerű erdészeti növénytan írói díjának fedezésére vannak fentartva.

Az 1901. évi kamatok egy faanatomiai mű díjazására fognak szolgálni, melynek megírására dr. Tuzson János tagtársunkat kértük fel, a ki munkájában értesülésünk szerint serényen előrehaladt.

Az 1902. évi kamatokból az ákác monografiájára kiirt pályázatnak határideje a f. évben lejárt. Örömmel jelenthetem, hogy a pályázat nem volt eredménytelen. Két kézirat érkezett be, a melyek közül azonban az egyik mindössze 6 ritkán írott oldalra terjedt s ennél fogva nyilvánvalóan oly hiányos, hogy az igazgató-választmány által bírálatra sem bocsáttatott, hanem az ismeretlen szerző annak visszavételére felhivatott. A másik kézirat sem teljes ugyan, de magas, tudományos színvonalon áll, minek következtében a választmány a szerzőnek ama kérelmét, hogy művének befejezése végett részére jövő évi április hó 1-ig újabb határidő engedélyeztessék, teljesítendőnek találta.

Az 1903. évi kamatokból az erdőgazdaság több napikérdését tárgyaló füzetre kiirt pályázat határideje még nem telt le.

Az erdőrendezés II. rész megiratásának elejtése következtében ezuttal két évi kamat hovaforditása iránt tesz az igazgató-választmány a t. közgyűlésnek javaslatot; az 1888. és 1904. évi kamatok állanak ugyanis rendelkezésre, összesen 2200 K. értékben, sőt az alábbi javaslat értelmében az 1902. évi kamatok egy része, 200 korona is le volna foglalandó.

Az igazgató-választmány javaslata oda terjed, hogy egy 400 koronás pályadíj tűzessék ki az Erdészeti Lapok 1897. évi kötetének tárgymutatójára. A díjnyertes munka szerzőjének kötelezettséget kell vállalnia, hogy az Erdészeti Lapok 45 évfolyamának tárgymutatóját, kötetenkint 120 K. munkadíjért elkészítse, mely összeg ellenében a tárgymutató teljesen az egyesület tulajdonába megy át. Ily módon az igazgató-választmány egy régóta érzett hiányt akar pótolni és oly művet nyújtani a szakközönségnek, a mely az Erdészeti Lapokban összegyűjtött nagy tudományos és tapasztalati ismeret-halmazt megnyitja, hozzáférhetővé teszi s ezzel a jövőben az irodalmi működést és kutatást tetemesen megkönnyíti. A mű annakidején az egyesületi tagoknak tagsági illetményként díjtalanul fog megküldetni.

Az 1888. és 1904. évi kamatok hátralevő részéből az 1905. évi kamatok 200 koronájának bevonásával az igazgató-választmány

2000 korona pályadíjat javasol kitűzni az erdőgazdaság encyklopedikus kézikönyvének megírására. Szükségesnek tartja ugyanis, hogy az erdőgazdaság helyes elveinek minél szélesebb körben való terjesztése végett azok részére, a kik az egyes szakismereteket részletesen tárgyaló műveket nem szerzik be s ily részletes ismeretetésre igényt nem tartanak, hanem egybefoglalva kívánják birni az erdőgazdaságnak a tudomány mai színvonalán álló s egyszersmind tudományos rendszerességgel előadott ismertetését, egy ily összefoglaló kézikönyv megírassék. Oly művet óhajt az igazgatóválasztmány, a mely belső értékénél fogva bármely erdőgazda könyvtárában méltán helyet foglalhat, a ki abban tömör foglalatiát találná a jelenkor erdészeti tudományának, emellett azonban különösen azzal a czéllal is birna, hogy erdőbirtokosok, jószágigazgatók, erdők kezelésével megbízott gazdatisztek, akadémiai képzettséggel nem bíró erdőtisztek és általában mindazok, a kik erdészeti ismeretekre szorulnak, a szükségletüknek megfelelő s egyáltalában teljes tájékozást nyerjenek e műből és azt önképzésre felhasználhassák. Egyben e mű gazdasági tanintézeteinken, a melyek a megfelelő erdészeti tankönyvet nélkülözik, tankönyvül is szolgálhatna. Az Országos Erdészeti Egyesület hivatása, hogy e hiányon segítsen s ezáltal a rokon mezőgazdaság mivelői körében a helyes erdőgazdasági elvek terjedését biztosítsa.

Ezekben voltam bátor beszámolni az igazgatóválasztmánynak a kiirandó pályázatokra vonatkozó javaslatáról és kérem a t. közgyűlést, hogy a választmánynak egyes művek megírására adott megbízásait jóváhagyólag tudomásul venni, az új pályázatokra vonatkozó javaslatát pedig elfogadni méltóztassék.

Bánffy Dezső báró, elnök: Méltóztassanak hozzászólni (*Felkiáltások: Tudomásul vesszük!*) A mennyiben szólani senki sem kíván, az igazgató választmány javaslata értelmében kimondom a határozatot, mely szerint a közgyűlés az Erdészeti Vízépités tan egyik részének megírására vonatkozólag Téglás Károly akadémiai tanárnak adott megbízást és az Erdőrendezés tan második részének elejtését jóváhagyólag tudomásul veszi, az igazgató választmánynak az „Erdészeti Lapok“ 45 évfolyama tárgymutatójának és az erdőgazdaság encyklopedikus kézikönyvének megírására vonatkozó javaslatát pedig elfogadja. (*Általános helyeslés.*)

Az alapszabályok értelmében a közgyűlésnek áll jogában a jövő évi közgyűlés helye és ideje iránt intézkedni. Ez idő szerint az elnökséghez még ajánlat a jövő közgyűlés helyét illetőleg nem érkezett. Méltóztassék ehhez hozzászólni.

Ajtay Sándor: Igen t. közgyűlés! Abban a nézetben vagyok, hogy ha az Országos Erdészeti Egyesülethez meghívás nem is érkezik, az igazgató választmányoknak foglalkoznia kell azon kérdéssel, hogy a közgyűléseket meghívás hiányában is a vidéken tartsuk meg. Erre nézve az ország különböző pontjai között lehetne választani olyan helyet, a hol a közgyűlés alkalmasan megtartható lenne. De, igen t. közgyűlés, még tovább is kell mennünk: nézetem szerint nagyon üdvös volna, ha bizonyos évi ciklusokban külföldre is mennénk a külföldi erdőgazdaságokat megnézni. A szomszédos részek közül ajánlom Boszniát és Hercegovinát, továbbá a dalmát tengerpartokat; a külföldiek közül pedig elsősorban Svéd- és Norvégország erdeinek a megtekintését.

Bánffy Dezső b. elnök: Bizonyára a felszólaló tagtárs ur csak az igazgató választmány figyelmébe kívánja ajánlani ezt a kérdést, mert hiszen ezt előkészíteni kell. Különben is az alapszabályok értelmében, ha a közgyűlés nincs azon helyzetben, hogy meghívás vagy indítvány következtében a jövő közgyűlés idejére és helyére nézve határozhasson, az e felett való határozathozatal az igazgató-választmány hatáskörébe tartozik.

Gondolom méltóztatnak hozzájárulni ahhoz, hogy az igazgató-választmány irányító figyelmeztetésnek tekinti az itteni felszólalást és megkíséríti — ha lehetséges — ennek a kérdésnek is megoldását (*Élénk helyeslés.*) bárha a magyar állam területéről való kimenetelnek igen sok nehézségei vannak, elsősorban költség szempontjából is. Az eszme azonban kétségtelenül jó és az erdészeti ismeretek terjesztésére való tekintettel csak előnyös lehet.

Az ország különböző részeiben — egyes helyeken — meghívás nélkül is lehetne közgyűléseket tartani, de ez is bizonyos nehézségekkel jár, mert egészen másképp alakulnak a vidéken a viszonyok, ha meghívás rendjén megyünk oda, mint hogyha egyszerű elhatározás következtében, a mikor aztán helyiségről és sok minden egyébről az egyesületnek magának kell gondoskodni. Mindazonáltal azt hiszem, nincs kifogás az ellen — méltóztatnak talán ehhez

hozzájárulni — , hogy a felvetett eszme tanulmányozásával és a majd szükségessé váló intézkedések megtételével az igazgatóválasztmány bizassék meg. (*Általános helyeslés.*)

Ha ezt el méltóztatik fogadni, határozatkép kimondom.

Beérkezett az alapszabályoknak megfelelő időben egy indítvány, a melyet Berendi Béla ur nyújtott be. Méltóztassanak ezen indítványt meghallgatni és azután meghallgatni az igazgató választmánynak erre vonatkozó javaslatát is.

Titkár felolvassa az indítványt, mely az 1903. évi decz. 19-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvében közöltetett.

Elnök: Méltóztassanak most már meghallgatni az igazgatóválasztmánynak erre vonatkozó javaslatát.

Titkár: T. közgyűlés! Az igazgató-választmány tegnapi ülésében foglalkozott Berendi Béla tagtársunknak ezzel az indítványával és azt két oldalról tartja elbirálás alá veendőnek. Az indítvány első részében olyan kifejezések vannak, a melyek a kiküldendő bizottság és az igazgató-választmány, sőt a jövő évi közgyűlés határozatának már bizonyos mértékben praejudikálnak, mert a t. indítványozó ur azt kívánja, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a legelő-erdőnek mondott alakzatot — az általánosan ismeretes ritkább eseteket kivéve, — nem tartja czélszerűnek.

Azt hiszem, hogy a midőn most váratlanul foglalikozik ezzel az indítvánnyal a közgyűlés, nem lehet célunk bővebb tárgyalás nélkül ezen dologban, az indítvány ezen részének elfogadásával, már álláspontot foglalni s evvel a kiküldendő bizottság, illetőleg a jövő évi közgyűlés ebbeli határozatának praejudikálni. Az igazgató-választmány csupán az indítvány második részét javasolja a t. közgyűlésnek elfogadásra, a melyben kimondatik, hogy Berendi Béla tagtársunknak indítványa és tanulmánya egy több tagu bizottságnak és pedig ugyanannak a bizottságnak adassék ki, a mely a legelőkérdés tanulmányozására a mult közgyűlés határozatából kifolyólag már ugyis kiküldetett, és hogy ez a bizottság tanulmányainak eredményét annakidején az igazgató választmány elé terjeszti, az a javaslatot tárgyalja, a fölött határoz és eljárásáról — a mint az indítványozó maga is kívánja — a jövő évi közgyűlésnek jelentést tesz. (*Általános helyeslés.*)

Bánffy Dezső báró, elnök: Tehát, t. közgyűlés, az igazgató-

választmány javasolja az indítvány teljertartalmu elfogadását, kivéven azon elvi kijelentést, a mely elvi kijelentés bekövetkezhetik a tanulmányozás alapján esetleg a jövő évi közgyűlésben, de a mely nem praejudikálhat a közgyűlés jövő elhatározásának.

Méltóztatnak ehhez hozzájárulni? (*Általános helyeslés.*)

A mennyiben hozzászólni senki sem kíván, kimondom a határozatot, mely szerint Berendi Béla tagtárs ur által beadott indítvány az igazgató-választmány javaslata és értelmezése szerint fogadtatik el. (*Helyeslés.*)

Igen t. közgyűlés! Több tárgyunk nincs; a napirend ki van meritve, szabályszerű időben más indítvány be nem adatott, mint az, a mely felett imént méltóztattak határozni, nem marad tehát egyéb hátra, mint hogy szives érdeklődésükért és részvételükért köszönetet mondvá, az ülést bezártnak jelentsem ki. (*Zajos felkiáltások: Éljen az elnök!*)

Bund Károly s. k.
titkár.

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

Hitelesítésül

Marsovszky Ede s. k.
rendes tag.

Lászlóffy Gábor s. k.
vál. tag.

IV.

PÁLYÁZAT AZ ERDÉSZETI LAPOK TÁRGYMUTATÓJÁRA.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1903. évi deczember hó 20-án Budapesten tartott rendes közgyűlésének határozatából zárt pályázat hirdettetik az Erdészeti Lapok 1897. évi kötetének részletes tárgymutatójára.

E tárgymutatóban czélszerű alaki kivitel mellett mindazon vezérszó felsorolandó, melyek a közlemények szövegében tárgyalt kérdések, ismeretek, dolgok és fogalmak felkutatására szolgálhatnak.

Minden vezérszónál megjelölendő az évfolyam (évszám), a füzet száma és az oldal, azonkívül számszerű utalás kívántatik a közleményeknek szerzők szerint szintén elkészítendő katalógusára, hogy ily módon már maga a tárgymutató felvilágosítást nyujtson arról, hogy az illető tárgy mily czimű közleményben tárgyalatik és ki annak a szerzője.

A tárgymutató nem terjesztendő ki a befizetések és hirdetések rovataira.

A pályadíj 400 korona a Deák Ferencz alapítványból.

A kézirat czélszerű nagyságu egyes füzetlen lapokból állhat, melyeknek csak egyik oldalán van szöveg.

A pályázók mindegyike, a mennyiben munkájuk a pályadíjat elnyerné, kötelezettséget vállal arra, hogy az Erdészeti Lapok 45 évfolyamának (1862—1906.) tárgymutatóját az egyesület részéről akkor közelebbről megjelölendő módon az 1908-ik év végéig elkészíti és kiadás végett az egyesületnek átadja. E munkáért annak befejeztével évfolyamonként 120 (egyszázhusz) korona munkadíjban fog az egyesület által részesített, ennek fejében azonban tartozik a műnek sajtó alá való rendezését és a levonatok átjavítását is elvégezni. A mű ezen árért teljesen az egyesület tulajdonába megy át és az elárusításból netalán származó tiszta jövedelemre a szerző igényt nem tarthat.

Az idegen kézzel leirt, jeligével ellátott pályamunkák az író nevét rejtő jeligés levéllel együtt „pályamű“ felirással megjelölt borítékba zártan 1904. évi június hó 30-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához küldendők be.

A pályadíj csakis abszolút becsesel bíró munkának adatik ki.

A pályamunkákra az Országos Erdészeti Egyesület alapszabályainak a Deák Ferencz alapítványra vonatkozó határozatai teljes érvénnyel bírnak.

Budapest, 1903. december hó 21-én.

A titkári hivatal.

V.

PÁLYÁZAT AZ ERDŐGAZDASÁG KÉZIKÖNYVÉNEK MEGÍRÁSÁRA.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1903. december hó 20-án Budapesten tartott rendes közgyűlésének határozatából zárt pályázat hirdettetik egy az erdészeti tudományok egész körét felölelő kézikönyvre.

Megkivántatik, hogy e mű a tulajdonképeni erdészeti ismereteket a tudomány mai színvonalának megfelelően és tudományos rendszerességgel tartalmazza, ellenben az előkészítő és segédtudományok csak az elkerülhetetlenül szükséges mértékben terjeszkedjék ki.

E tekintetben mérvadó ezen encyklopaedikus műnek az a célja, hogy az a szakképzett erdőgazda részére a jelenkor erdészeti tudományát tömören összefoglalja, gazdasági tanintézeteken pedig tan-

könyvül szolgáljon, erdőbirtokosok, jószágigazgatók és gazdatisztek a szükségletüknek megfelelő ismereteket belőle merithessék és végül főiskolai képzettséggel nem bíró erdőtisztek és erdészeti alkalmazottak azt ismereteik gyarapítására felhasználhassák.

A mű irálya legyen könnyen érthető; az előadottak szemléltetővé tétele végett fényképek és rajzok csatolandók.

A mű terjedelme a mintegy 50, 16 oldalas ivet lehetőleg ne haladja túl.

A pályadíj 2000 korona a Deák Ferencz alapítványból.

Az idegen kézzel leirt, jeligével ellátott pályamunkák az író nevét rejtő jeligés levéllel együtt „pályamű“ felirattal megjelölt borítékba zárva 1906. április hó 30-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához küldendő be.

A pályamű csakis abszolút becsü munkának adatik ki.

A pályamunkára az Országos Erdészeti Egyesület alapszabályainak a Deák Ferencz alapítványra vonatkozó határozatai teljes érvénnyel bírnak.

Budapest, 1903. december hó 21-én.

A titkári hivatal.

IRODALOM.

I. Lapszemle.

Oroszország futóhomok területe egy röpirat szerint, a melyet az orosz földmivelésügyi miniszterium erdészeti osztálya adott ki s a melyet Knüpfker államtanácsos a Zeitschrift f. Forst- u. Jagdwesen m. é. augusztusi füzetében ismertet, mintegy 4 millió desjatin kiterjedésű és évről-évre szaporodik. (1 desj. = 1.092526 ha.) Woronesch kerületben szerzett adatok szerint a futóhomokos területek a homok towarepülése által évenként 1%-kal nagyobbodnak. Ha ezt az adatot általánosítjuk, akkor az európai Oroszországban évenként 40000 desjatin termékeny területet borít el a futóhomok. Sok helyen azonban még sokkal rohamosabb a futóhomok terjeszkedése (5—8% évenként). Ha már most számításba vesszük, hogy 1 desj. homokmentes mezőgazdasági talaj legalább 100 rubel, a homokkal borított terület ellenben csak 20 rubel értékkel bír, akkor